

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Ирен Белчева, дм, дмн
Институт по невробиология – БАН

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” по научната специалност „Фармакология” (вкл. фармакокинетика и химиотерапия) към Катедрата по фармакология и токсикология на Факултета по фармация при Медицинския университет – Плевен.

1. По процедурата за провеждането на конкурса

Становището е изготвено въз основа на Заповед № 1862 от 27.09.2016 г. на Ректора на Медицинския университет – Плевен (решение на Академичния съвет на МУ – Плевен (протокол № 30/25.04.2016 г., обява в Държавен вестник, бр. 30/13.05.2016 г.), във връзка с конкурс и процедура за провеждането му за заемане на академичната длъжност „доцент” от **д-р Николай Светославов Янев**, магистър по дентална медицина; магистър по медицина; доктор по „Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)” и специалист по орална и лицево-челюстна хирургия.

Предоставените ми документи и материали във връзка с конкурса са в съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България, чл. 82 и 94 от Правилника за развитие на академичния състав в Медицинския университет – Плевен, които са изготвени изрядно.

Декларирам, че нямам съвместни публикации с кандидата.

2. Кратки биографични данни

Д-р Николай Светославов Янев е роден през 1976 г. в гр. Русе.

1990–1994 г. – средно образование – 31 СОУ за чужди езици и мениджмънт „Иван Вазов”, София.

2002 – магистърска степен по стоматология (приравнена към дентална медицина след присъединяването на България към ЕС), ФДМ – София. Успех от следването отличен (5.67), от държавните изпити отличен (6,00).

2010 – магистърска степен по медицина, Медицински факултет, МУ – София. Успех от следването отличен (5.51), от държавните изпити отличен (6,00). Награда за отличен успех от университета.

2011 – призната специалност по лицево-челюстна хирургия, МУ – София.

2011 – след успешна защита на дисертационен труд на тема: „Механизъм насочено лечение на болката – експериментални модели и фармакологични въздействия”, разработена като задочен докторант в катедра „Фармакология и токсикология” на МУ – София – докторска степен по медицина.

2011–2012 – специалист лицево-челюстен хирург, Специализирана болница по лицево-челюстна хирургия – София (СБАЛ по ЛЧХ).

2012–2013 – Clinical Fellow, Head and Neck Department, University College London Hospital NHS Foundation Trust, UK.

2013 – Призната специалност по орална и лицево-челюстна хирургия във Великобритания (UK GMC Specialty registration – Oral and Maxillofacial Surgery).

2015 и понастоящем – специалист лицево-челюстен хирург, Специализирана болница по лицево-челюстна хирургия – София (СБАЛ по ЛЧХ).

2016 и понастоящем – Consultant Maxillofacial Surgeon Head and Neck Department, Royal Derby Hospital, UK – най-високата клинична позиция в болничната система на Великобритания и страните от Британския съюз – хирург консултант.

Има отлични компютърни умения, владее английски, руски и македонски език.

3. Научно-изследователска дейност

Д-р Николай Янев, дм, участва в настоящия конкурс с **44 реални научни труда**. От тях 8 са свързани с дисертационния труд за ОНС „доктор” (№ 5, 6, 7, 15, 16, 21, 27, 28 от приложения списък); автореферат (№ 1); 8 глави в 3 учебника (№ 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9), от които 3 (№ 5, 6, 7) са свързани с дисертационния труд за ОНС „доктор”; 1 монографичен труд (№ 10); самостоятелен автор е на 6 публикации (№ 1, 4, 8, 9, 35, 43), първи автор – на 12 (№ 7, 10, 16, 28, 30, 31, 37, 38, 39, 40, 41, 42) (2 са свързани с дисертационния труд – № 7, 16), втори автор и съавтор е на 26 публикации, от които 5 са свързани с дисертационния труд; има **9 публикации с импакт фактор**. От приложената справка на НАЦИД, на МУ – София (Централната медицинска библиотека) и от авторската справка се вижда, че д-р Янев има **59 цитирания** в български и чужди издания.

Разпределение на научните трудове

	Научни списания		Учебници Монография Автореферат	Участие в научни форуми		Участие в научни проекти	Цитирания справка
	Български	Чужди		У нас	В чужбина		
До придобиване на ОНС „доктор”	16 4 (с IF)	3 (с IF)	7	22	17	6	НАЦИД – 12
След придобиване на ОНС „доктор”	13	2 (с IF)	3	8	1	-	ЦМБ, МУ – София – 27
Общо	29	5	10	30	18	6	Авторска – 20
Всичко	44			48		6	59

Научните интереси на д-р Янев са в областта на клиничната фармакология и токсикология, на диагностиката и лечението на заболяванията в областта на главата и шията, на реконструктивната хирургия след отстраняване на злокачествени новообразувания и възстановяване на целостта и функцията на отстранените тъкани и органи.

Научни приноси по темата на обявения конкурс за доцент по фармакология

Съгласна съм с авторската справка за научните приноси на д-р Янев, които отразяват коректно научните постижения на автора.

Научните приноси от цялостната му научноизследователска и лечебно-диагностична дейност са комплексни и са свързани с ранни и късни резултати от изследване, лечение и проследяване на различни заболявания в областта на главата и шията, във връзка с първични и множествени тумори, метастатични процеси, вродени и придобити деформации, травматични увреждания от различен характер, както и възпалителни заболявания. Те имат клиничен, научнотеоретичен и научнопрактичен характер:

Разработени и валидирани са експериментален модел на невропатична болка с констрикция на n. ischiadicus, модел на остра постоперативна болка и модел на остро възпаление чрез имплантиране на напоени с карагенин полиестерни гъбички подкожно, позволяващ изследване на левкоцитна инвазия и простагландинова биосинтеза във

възпалителното огнище.

За първи път е установено, че бенфотиаминът модулира аналгетичното действие на COX-инхибитори при модел на невропатична болка.

За първи път е показано, че 18β-глициризиновата киселина модулира ефектите на НСПВС върху левкоцитната инвазия във възпалителното огнище и че 18β-глициризиновата киселина засилва аналгетичния, противовъзпалителен и антипиретичен ефекти на ибупрофен. Като се има предвид, че 18β-глициризиновата киселина е основна съставка в сладкото коренче (*Glicyrhiza glabra* L), последното може да бъде използвано за потенциране на основните ефекти на НСПВС и за намаляване на техните НЛР.

Интервенциите в оралната и в денталната медицина се асоциират неизбежно с усещането за болка. Повлияването на болката с периферно действащи лекарства е насочено към: потискане на ноцицептивния вход, потискане на секрецията на болкови медиатори и блок на нервната проводимост.

Повлияването на болката с централно действащи лекарства е насочено към: потискане на сензорната трансдукция в ЦНС, активиране на ендогенната опиоидна система, активиране на ендогенната десцендираща антиноцицептивна система и инхибиране на кортикалните механизми на въздействие на болката.

Тривиалната аналгетична терапия с НСПВС е ефикасна при мнозинството пациенти с орофациална или дентална болка. За намаляване на постоперативната болка според автора е по-важно да се потисне активността на COX₂ и генерирането на простагноиди в постоперативния период, отколкото да бъде блокирана активността на COX₁ по време на операцията. Комбинирането на НСПВС с локални анестетици с удължено действие предоперативно в първите 6–8 часа премахва, а до 48-ия час намалява силно постоперативната болка при интервенции в орофациалната зона.

Като най-обща схема за терапевтична стратегия при болки с различна етиология авторът препоръчва при остра мускулно-скелетна болка да се прилага физикална медицина, комбинирана с краткотрайно прилагане на мускулни релаксанти и/или бензодиазепини. При хроничната мускулно-скелетна болка могат да се приложат ниски дози (25 до 75 mg дневно) трициклични антидепресанти.

Авторът изяснява и фармакологичните основи на лечението през устата и устната лигавица.

В монографичния труд „Механизми на болката. Основи на персонализираната фармакотерапия” са разгледани основните патогенетични и регулаторни механизми на ноцицепцията и аналгезията. Представени са насоките за персонализирана фармакотерапия на болката при уязвими групи лица, каквито са пациентите със солидни злокачествени тумори и лицата в детска или напреднала възраст, както и индивидите с наднормено телесно тегло.

Авторът прави обзор на лечението на невропатна болка от централен произход, в частност използваните понастоящем лекарствени продукти, техните потенциални взаимодействия и нежелани реакции.

Сериозните познания и личен опит на д-р Янев в областта на оралната онкология (вкл. фармакотерапия и химиотерапия) му дават основание да предложи алгоритъм на поведение за диагностика и лечение на онкоболни.

В настоящия конкурс д-р Янев участва като доктор по фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия) със защитен дисертационен труд, с научни публикации и с монографичен труд, издадени след защитата на научния труд. Това ясно показва, че той съчетава познания и опит както при експериментални и клинични изследвания върху етиологията, патогенезата и фармакологичното повлияване на различните видове болка, така и като лицево-челюстен хирург.

4. Научна активност

Д-р Янев участва в 48 **научни форума** у нас и в чужбина; от 2006 до 2008 г. д-р

Янев има 6 участия в **научноизследователски проекти**, спонсирани от МУ – София. Основно те са по научно направление „Фармакология и токсикология. Болка. Анестезиология и реанимация” и „Фармакология и токсикология. Невронауки и поведение”, а от 2005 до 2011 г. е на специализация в Катедрата по фармакология и токсикология при МУ – София.

Членство в научни дружества

Представител на България в Европейската асоциация по черепно-челюстно-лицева хирургия (European Association for Craniomaxillofacial Surgery – EACMFS) и пълноправен неин член (Active Member); представител за България на Международната асоциация по орална и лицево-челюстна хирургия (International Association for Oral and Maxillofacial Surgery – IAOMS) и неин пълноправен член (Fellow); член на Британската асоциация по орална и лицево-челюстна хирургия (BAOMS); член на Сдружението на оралните и лицево-челюстни хирурзи в България; член на Българския лекарски съюз; Член на Българския зъболекарски съюз; член на General Medical Council (UK), с призната във Великобритания специалност по орална и лицево-челюстна хирургия.

5. Учебна и преподавателска дейност

Д-р Н. Янев има участие в 3 учебника по фармакология с 8 глави, в които много добре съчетава най-съвременните проучвания с личния си опит. В приложения служебни бележки: от СБАЛ по ЛЧХ – София, е посочено неговото активно участие от 2005 г. досега в процеса на обучение на специализантите по орална и лицево-челюстна хирургия; и от Derby Teaching Hospitals – Великобритания, за обучение на специализанти от 2013 до 2016 г.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение искам да подчертая, че **д-р Николай Янев, дм** е изграден научен работник. Резултатите от неговите проучвания са заслужено признати и оценени от нашата и международната научна общност.

Въз основа на общата преценка на качествата и достиженията на участника в конкурса **д-р Николай Янев, дм**, научната му продукция, научно-изследователската и лечебната му дейност, участието му в процеса на обучение на специализанти, неговите разностранни интереси в областта на медицината и онкологията, оценката ми е положителна и с настоящото становище изразявам убеждението си, че д-р Янев, отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в МУ-Плевен и Качествени критерии за развитие на академичния състав на МУ- Плевен за заемане на академичната длъжност ”ДОЦЕНТ”.

Въз основа на изложените данни и техния анализ, убедено препоръчвам на уважаемите членове на специализираното Научното жури да препоръчат на Факултетния съвет на Факултет по фармация, Медицински университет-Плевен, да избере **д-р Николай Светославов Янев, дм**, за „ДОЦЕНТ” по фармакология към Катедрата по фармакология и токсикология на Факултета по фармация при Медицинския университет – Плевен.

19. 10. 2016 г.
София

Член на журито:

/проф. д-р И. Белчева, дм, дмн/